

Izhaja vsaki četrtek
ob 8. uri popoldne.
Rokopisi se ne vračajo.
Nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša
za celo leto 4 krone,
za pol leta 2 krone.
Za manj premožne
za celo leto 3 krone,
za pol leta 1.50.
Za Nemčijo je cena
listu 5 K, za druge
dežele izven Avstrije
6 kron.

Rokopise sprejema
„Narodna Tiskarna“
v Gorici, ulica Veturini
št. 9.

Izdajatelj in odgovorni urednik: J. Vimpolšek v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

Dopolnilna volitev.

Vsled nepričakovane smrti novozvoljenega deželnega poslanca Alojzija Jeriča nastopila je potreba dopolnilne volitve v deželnem zboru goriški v splošnem volivnem razredu ali peti kuriji, ki se bo vršila v nedeljo 19. decembra. Ako bi bila potrebna ožja volitev, pride ta na vrsto v torek po božiču dne 28. decembra.

Pri dopolnilni volitvi je prizadet v prvi vrsti Kras, katerega je imel zastopati umrli poslanec v deželnem zboru, potem pa vsa dežela, za katere koristi in pravice morajo nastopati deželni poslanci, še posebe pa slovenska ljudska stranka, kateri je rajnik pripadal in katere kandidat in poslanec je bil.

Zato se je obrnilo vodstvo S. L. S. najprej na Kras ter povprašalo tamošnje zaupnike in pristaše, veljake in somišljence, naj bi se izjavili o osebi, katero želijo imeti za poslanca namesto umrlega Jeriča. Soglasen je bil odgovor, da Franc Zlobec, kmet in župan v Ponikvah pri Avberu na Krasu.

naj se poslužujejo vrli rodoljubi tudi pri sedanjih dopolnilnih volitvih.

Vsek volivec pristaš naj si šteje v strogo dolžnost, da gre na volišče in oddá svojo glasovnico za strankinoga kandidata, da zapreči na ta način ožjo volitev, ki je neprijetna in sitna na vse strani.

Volivci ste pokazali pri zadnjih volitvah, da poznate svojo dolžnost ter jo z veseljem vršite, ne zmeneč se za raznovrstne težkoče. Pokažite znova, da Vaše prepričanje ne omahuje in da Vaša požrtvovalnost ne odnehuje, marveč da ste pripravljeni na volilni boj ter se ga srčno in junaško deležite, dokler ni priborjena stalna in trajna zmaga.

Obenem pošiljamo gospodom zaupnikom glasovnice kakor po navadi, z uljudno prošnjo, da jih porazdele med volivce svojega poverjeniškega okraja. Glasovnice nosijo ime:

Franc Zlobec,
kmet in župan v Ponikvah
pri Avberu na Krasu.

Vodstvo S. L. S.

Kraške razmere.

(S Krasa.)

Kdor je v zadnjih letih opazoval samo površno ljudsko gibanje na našem Krasu, bi bil skoro pritrdil raznim ljudjem svobodomiselnega, ne pa naprednega mišljenja, da smo Kraševci po njih „popitu“ jako napredovali, odkar je trterejec Lojze Štrekelj nosil naše težnje in nadloge gori na Dunaj. Kogar zadnje deželnozborske volitve niso privedle do nasprotnega prepričanja, ali vsaj do počasnega uvidevanja, temu ni ravno lahko pomagati. Pravijo pa, da jih je nekaj takih, ki spadajo med inteligenco kraških občin, in ti baje še venomer trdio, da ga ni poslanca čez Lojzeta Štrekelja; seveda mora ta na vsak način priti še v deželni zbor. Jaz sicer tudi tako mislim, da on spada v deželni zbor, ker ga bode tako najlepše konec: no, če pa možje, ki se več spoznajo na politiko, drugače hočejo, sem pa tudi jaz zadovoljen. Zadostuje naj, da omenjam, med to inteligenco spada po večini uči-

tejstvo Kar je onih, ki tudi polnijo njih vrste, so seveda samo taki, kakoršni so drli v nekdanjo — menda celo še živatori v nekem kotu — agrarno stranko. Vrste teh mož bi sicer rade delale po nekakem agrarnem programu, pa žalibog, može so ga iskali dolgo pri svojih različnih voditeljih, iskali so ga v vsaki številki „Kmečkega Glasa“, vrstico za vrstico so pazljivo prečitali, in niso ga našli niti po tolikem trudu. Podobno se je godilo tudi agrarni stranki na Kranjskem. „Notranjec“ je bilo njen glasilo in sedaj, se ga li še kdo spominja?

Ker sem ravno pri tem, povem vam, kako se je godilo v znani kraški vasi. Obiskal sem znano gostilno, kjer se je navadno zbiral liberalno-naprednjaško omizje. Pri tem ste bili glavni dve osebi: gostilničar in učitelj. Pilo se je rušao vince; kdor je prišel v sobo, je moral piti, vsak je bil naprednjak-svobodomislec-agrarec. Mnogo so kričali in vpili za agrarno stranko in kmetijski stan. Prišel pa je v kuhinjo tudi kmet — ki ni bil agrarec slučajno, in ti so vedeli o njem, da ni agrarec — in zagledal ga je nekdo izmed njih ter ga potegnil v sobo. Ustrašil se je, videti pred seboj toliko kmetov-agrarcov, on pa je bil sam kmet-neagrarec. Silili so ga, naj piše, on ni hotel. Mudilo se mu je domov, kjer je nanj čakala bolna žena in ga niso pustili in so ga zasmehovali in se že njega norčevali. Skrb za ženo se mu je brala iz obraza, pa ga niso izpustili. Šele ko je zopet nekdo nazdravil stranki agrarcev in smrti zapisal črni klerikalizem, se jim je neagrarec izmuznil in odšel. Dá, tako so jo pozdravljali to liberalno-agrarno stranko, tako ji napivali, da sem res misil: zdaj je odklenkalo vam, ki pridigate po cerkvah, vam, ki zapeljujete ljudstvo v temni srednji vek, vam, ki hočete ljudjem vzeti svobodo, katero ste nekdaj podarili neštetim. Tako je bilo tedaj in malo pozneje? Učitelj je zapustil ono vas, kmalu mu je sledil tudi gostilničar. Kmetič-neagrarec pa se je maščeval tako-le: ob letošnjih dež. volitvah je stalo na njegovi strani nad sto kmetov-agrarcov, na nasprotni strani pa niti celo omizje ne, ki je nekdaj nazdravljalo, pilo in pelo na bodočnost velike agrarno-liberalne stranke.

Zlasti prav je prišla agrarna stranka možem, kateri so bingljali med obema prejšnjima strankama. In ti so se ob ustanovitvi navduševali zanjo. Slišal sem tako-le: „No, vendar enkrat! Bravo, tako stranko — agrarno — moramo imeti, kakor na Češkem, potem bomo kaj napravili!“ Bal se je ta mož javnosti vedno, in še sedaj, če se hoče tudi za dobro stvar potegniti, ne mara, da bi se vleklo v časopisje. Zlasti pa

Naročino in na-
znanila sprejema
upravnim, Gorica
Semeniška ulica št.
16. Posamezne šte-
vilke se prodajajo v
tobakarnah v Šolski
ulici, Nunski ulici, na
Josip Verdijevem te-
kalšču nasproti me-
stnem vrtu, pri Vac-
lavu Baumgartl v
Korenjski ulici in na
Korenjskem bregu
(Riva Corno) št. 14
po 8 vin.

Oglas in poslanice
se računijo po petit
vrstah in sicer: če
se tiska enkrat 14 v.,
dvakrat 12 v., tri-
krat 10 v. Večkrat
po pogodbi.

se boji „Gorice“ in „Primorskega lista“. Moža pozna daleč naokrog. „Dobro je“ misil je tistikrat, „če sem agrarec, mi ne morejo ničesar niti klerikalci niti liberalci; mi smo samo agrarci in z nami morajo biti vsi!“ Njegovi domačini vedo dobro, kam ga všeče srce in rad bi kaj povedal, pa si ne upa. Rešpekt pred javnostjo! Mislim, da je treba paziti na take možakarje; zaupajmo jim le toliko, kolikor smemo zaupati svojemu nasprotniku!

Kraševci, tu imate par spominov na nekdanjo liberalno-agrarno stranko! In v vsaki občini vidite kak tak vzhled kakor jih omenjam jaz. Zato proč ž nimi, ki so videli sami v sebi svoj program — in ta program je bil njih žep.

Politični pregled.

Parlamentarni položaj.

Danes ima poslanska zbornica zoper sejo. V soboto je bila zadnja seja. Čas med soboto in današnjim dnevom se je imel porabiti za pogajanja med „Slovansko Jednoto“ in med Nemci. Ta pogajanja so se tudi vršila in sicer v tork. Ali prišlo ni do nikakega sklepa. Danes se pogajanja nadaljujejo in se zdi, da privedejo morebiti vendarle do kakega modus vivendi, vsaj do nekega premirja. Včeraj so bili zastopniki nemških strank pri baronu Bienerthu. Poročali so o vsebinu pogajanj med „Slov. Jedn.“ in med njimi. Baron Bienerth je pri tej priliki izrazil željo, da bi se že v tem mescu poleg proračunskega provizorija rešili tudi pooblastilni zakon za sklepanje nekaterih trgovinskih pogodb, posebno pa one z Rumunijo. Dalje je baron Bienerth zastopnikom nemških strank tudi povedal, kako misli on rekonstruirati sedanje ministerstvo, ako sploh pride do rekonstrukcije. Sploh se pa zdi, da ni Bienerthu mnogo na tem ležeče, da bi se stranke sporazumele in da bi skoro že najrajše videl, da bi vsaj za nekaj časa državni zbor ne deloval ter da bi ta čas vlada s pomočjo § 14. rešila najnujnejše zadeve. Parlament je dunajskim odločilnim krogom zdaj, ko imajo toliko posla z Madžari, nekako na poti. Govori se namreč o nekih koncesijah, katere se nameravajo dati Madžarom, katerim pa so vse stranke v našem parlamentu nasprotne.

Novo Italijansko ministerstvo.

V tork se je sestavilo v Rimu novo ministerstvo. Ministri so: Jonnino za predsedstvo in notranje zadeve; Martini za zunanjne zadeve; Daneo, poštno in telegrafično ministerstvo; Bettolo, mornariško ministerstvo; Spingardi za

vojno ministerstvo; Arlotti javna dela; Finocchiaro-Aprile, pravosodno ministerstvo; Fani, pouk; Rubini, finančno; Sandro, zakladno ministerstvo in Luzzatti, poljedelsko ministerstvo.

Nevarne spremembe v Italiji.

Govori se z gotovostjo, da odstopi z Giolittom tudi minister za zunanje zadeve Tittoni in mu sledi Avstriji skrajno neprijazni Guicciardini.

Sodba o Wahr mundu.

Akademični senat nemškega pravnega vseučilišča je o Wahr mundu izjavil, da je Wahr mund zelo škodoval ugledu in idealnim koristim fakultete. Tako sodijo o Wahr mundu „svobodomiseln“ profesorski tovariši.

Darovi.

Jubilejni darovi za „Slovensko sirotišče“:

P. n. gg. Vinko Mežan, vikar v Desklah, 10 K., vikarijski urad v Ko stanjevici na Krasu 20 K., slavno c. kr. okrajno glavarstvo v Sežani kot prispevec občin sežanskega okraja v proslavo 60-letnega vladanja Nj. Veličanstva presvitega cesarja, 100 K., slavno županstvo Šrpenica letnino 10 K., Gotard Pavletič, dekan 10 K., Vi sokor. g. Andrej baron Winkler, deželni predsednik v pok. 10 K., dr. Frančišek Žigon, profesor bog., 10 K., Josip Miku lin nabral na dan svatbe g. Alojzija Srednik in g. Amalije Goljuš v Biljani 5:50 K., Andrej Grapulin, zidarski mojster Št. Peter pri Gorici 40 v., Ivan Čotar, Dornberg, Št. 23 50 vin., Frančišek Podberšček, Morsko 30 vin., Vincencij Jasnič, Vipolže 1 K., Simon Rutar, Krn 1 K., Josip Fabjan, župnik 50 vin.

Bog poplačaj stotero! Vse v boljšo bodočnost slovenskega naroda pod slavno vladu Njega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I!

Za „Alojzijevišče“

so darovali: P. n. gg.: N. N. 20 K., D. T. 20 K., Šfiligoj nabral 10 K., N. N. 3 K., preč. g. Karol Čigon, vikar 26 K., č. g. A. R. 3 K., Matija Medved, Drežnica 5 K., preč. g. V. Mežan 20 K., preč. g. dr. Fran Žigon, prof. 20 K., vesela družba v Kanalu 19 K 40 vin., preč. g. Alojzij Pipan, vikar 10 K., Nekdo iz Št. Petra 50 K., preč. g. Gotard Pavletič, dekan 10 K., preč. g. Alojzij Bratina, vikar 20 K., preč. g. dr. Andrej Pavlica, prof. 10 K. — Vsem dobrotnikom prisrečna hvala in Bog plati.

Za „Slov. kršč. soc. zvezo“

so darovali: Č. g. Fran Kranjec, župnik v Šmarjah 4 K., „K. izobr. društvo“ v Podmelcu 2 K., č. g. Fran Klanjšček, kurat 10 K., č. g. J. N. Murovec, dekan v Črničah 10 K., č. g. profesor Rejec, Gorica, 5 K., dr. Lovro Pogačnik 3 K.

Za potovalno knjižnico „S. K. S. Z.“: Društvo v Podmelcu 10 K., društvo v Drežnici 10 K., društvo „Soča“ pri Sv. Luciji 20 K., društvo v Volčah 15 K. Bog stotero povrni!

Darovi za Miklavža.

Za Miklavža S. K. S. Z. so darovali sledeči gospodje: Dr. Gregorčič 5 K., dr. Pavletič 8 K., N. H. 50 K., župnik Budin 3 K., J. Kopač 5 K., dr. Uječić 7 K., prof. Rejec 5 K., dr. Capuder 5 K., gospa Suttner 4 K., v. u. Mercina 2 K., svetnik Šantel 1 K., Kuštrin, trgovec 2 K., pek Bratuž 1 K., pek Gorjup 5 K., Ludvik Lukežič 1 K., optik Primožič 1 K., Uršič 2 K., dr. B. 5 K., g. a. učita Hrovatin 2 K., dr. Kobal 4 K., dr. Pavlica 5 K., S. Premrou 2 K., Čigon 1 K., mons. Lukežič 1 K., gospa Ana Vogel 3 K., Josip Godnič, kurat 2 K., župnik Fabjan 2 K., mons. Pavletič 1:20 K., post. Fon 6 K., župnik Kokošar 2 K., čevlj. zadruga 20 v., kuharica mons. Lukežiča 20 v., mesar Urbančič 2 K., gospa Koren

3 K., trgovina Pavlin 1 K., neimenovana tvrdka 60 v., pek Gril 1 K., Nekdo 4 K., prof. Kolenc 4 K., trg. Breščak 4 K., urar Šuligoj 1 K. — V blagu pa so darovali: J. Kutin 1 Škatlo piškotov, T. Hribar 48 robcev, tvrdka Ivančič in Kurinčič 4 obleke za deklice, F. Ravnikar za 1 bluzo, Potatzky zavoj šolskih potrebščin, Medved 3 čepice, Sesič Škatlo sladkarj, gdčna Grebenc pecivo, Drašček pecivo, urar Ambrožič koralde, gospa Pordon sladčice, Terezija Leban nekaj razglednic. — V imenu obdarovanih otrok izreka vsem velikodušnim darovalcem najiskrenejšo zahvalo odbor „Slov. kršč. soc. zveze.“ Bog plačaj obilno!

Domače in razne vesti.

Za našega kandidata Zlobca.

Menda nismo mogli izbrati v sedanjih razmerah primernejšega kandidata za poslanca v deželni zbor, kakor je naš Zlobec. Sam kmet, posestnik, ki ve najbolj, kje posestnike čevelj žuli, bo go to uporabil vse svoje moči v to, da se skaže v slučaju izvolitve vrđnim zaupanja ljudstva. V zadnjem času ga je avbersko ljudstvo postavilo za svojega očeta, vodnika in svetovalca, skazalo mu je najvišjo čast s tem, da ga je poklicalo zasesti županski stolec. Avbersko ljudstvo ga uže dobro pozna. Da pa stejejo tudi nasprotniki Zlobca k možakom poštenjakom in k izobraženim možem, so pokazale zadnje ožje volitve na Krasu med dr. Hinkotom Stepančičem in Zlobcem. Naši liberalci in agrarci so se vrgli za Zlobca v vojilni boj proti Stepančiču. No, ker jim zadnjič ni bila sreča mila, se jim nudi prilika, da skažejo našemu Zlobcu sedaj tisto zaupanje in spoštovanje, katero so hoteli zadnjič izkazati. Ako držijo napravnarji Kraševci še kaj na svoje moštvo, bi morali soglasno voliti Zlobca. Saj Zlobec je ravno isti kot pred 2 meseci, zraven tega ga je avbersko ljudstvo, kakor uže omenjeno, postavilo na županski stolec. Torej kaj hočejo še več. Sedaj se jim lahko izpolni njih želja, da bode Zlobec deželni poslanec. Naša in agrarno-liberalna skupna želja bi morala biti: Zlobec v deželni zbor!

Da bode tudi goriška oklica po večini volila Zlobca, menda ni treba posebej povdarijati. Enako naši hribi. Agrarni liberalci na Krasu naj se pokažejo kot možje in ne šleve, ki danes eno trdijo, jutri pa drugo. Zlobec jim je bil zadnjič drag, drag jim mora biti tudi sedaj. V boj torej za Zlobca!

Društvo krščansko mislečega učiteljstva je imelo pretekli četrtek občni zbor. Pri pozdravnem nagovoru se je spominjal predsednik sv. Očeta in našega prevzvišenega vladarja, ki je ravno istega dne praznoval 61-letnico svojega slavnega vladanja. Blagajnikovo in tajnikovo poročilo je bilo stvarno. Pri točki „prememba pravil“ se je vnela živalna debata in sprejela so se spopolnila nekaterih paragrafov. Obširen je bil tudi razgovor glede visokih šolskih naklad in učiteljskih plač. Sprejeti sta bili dve resoluciji in sicer ena na državne in ena na deželne poslance. Dalje se je izvolil poseben odsek, ki ima nalogo proučiti, kako bi se doseglo znižanje šolskih doklad in konečna ureditev učiteljskih plač. — V odsek so bili izvoljeni č. g. Blazij Grča in gg. Anton Rustiča in Ladislav Likar. — Izdelan zakonski načrt se ima predložiti izvenrednemu občnemu zboru, koj ko konča odsek svoje delo. Konečno se je izvršila volitev odbora, ki je tako sestavljen: predsednik: Ant. Rustiča, podpredsed.: Avgust Poberaj, odborniki: Kolenc, J. Štanta, Ciril Vuga (denarničar) L. Likar (tajnik), Gulin, M. Cej.

Tiskovna pravda A. Gabršček contra „Gorica.“ Poskrbelje za zaprise-

ženega tolmača. Priskrbel si je italijanskega zagovornika, pripravil je italijanski prevod pravdnih spisov, z jedno besedo: pripravil se je popolnoma na mešano porotno klop, do katere je sam pripomogel s tem, da ni odklonil štirih italijanskih porotnikov, pač pa je hotel po vsej šili odkloniti slovenskega porotnika Jan. Korona. In koje bila sestavljena mešana porotna klop, na katero je bil že naprej popolnoma pripravljen, in do katere je sam, kakor smo ravnokaromenili; pripomogel A. Gabršček pri včerajšnji porotni obravnavi, naperjeni po njem proti „Gorici“ radi razdaljenja časti potom tiska, ozrl se je po tej mešani porotni klopi in, ne vemo zakaj, spreletela ga je zona, zbal se je in začel je klicati na pomoč sodni dvor, naj ga reši mešane porotne klopi, katero je sam pomagal sestaviti, ter naj mu preskrbi čisto slovensko porotno klop; in tu so se mu začele cediti sline po ljubljanski poroti, kjer imajo gospodje à la dr. Tavčar, dr. Triller itd. glavno besedo. Tako ponašanje A. Gabrščeka v porotni dvorani napravilo je na občinstvo, katero je v zadnji „Soči“ sam pozival, naj ga pride poslušat, najmučnejši utis. Sodni dvor je seveda njegov predlog, naj se obravnava zaradi tega odnese, ker je porotna klop mešana, kot neutemeljenega odklonil in rešil ga je še le drugi predlog, naj se obravnava zaradi tega preloži, kerni bilo preskbljeno za italijanski prevod obtožnice. Temu predlogu je sodni dvor ugodil in sklenil, da bodi obravnava prenešena na prihodnje porotno zasedanje. Nam pa je popolnoma dobro znano, da je Gabršček poskrbel za prevod pravdnih spisov in res čudno se nam zdi, kako je moglo do tega priti, da je ravno na prevod obtožnice pozabil, ko je vendar obtožnica glavna stvar. Poročilo o vsem tem prinašamo na drugem mestu Komentar prepričamo za danes svojim čitateljem.

Agrarci kandidirajo za poslanca v deželni zbor znanega Vrana iz Tomaja, ki uže par let sanjari o deželnem poslanstvu. Sedaj ga je sreča doletela, da so ga agrarci postavili kandidatom. Mož naj bode prepričan, da ostane le kandidat, kajti kar ne gre pa ne gre. „Soča“ pravi, da nam je pomagal pri zadnjih volitvah do zmage na Krasu. Mi o tem ne vemo ničesar, pač pa stejemo Vrana med naše nasprotnike, ki venomer ruvajo proti nam. Torej Vrana ne bomo volili. Vran je eden tistih agrarnih mož, ki le zabavlja, sami pa nič ne naredijo.

Kdo bo kandidat narodno-napredne stranke za dopolnilno volitev v deželni zbor, liberalci ne vedo še, vsaj tako piše „Soča“ od torka. Kdor pa je pazljivo čital torkovo številko „Soča“, ta je spoznal, da najbržje pade sreča biti kandidat liberalne stranke na vče dvakrat propalega Lojzeta Štreklja, kajti prišla mu je na suknjo neko „zaslugo“ za podčavenske občine, češ, da bodo smeli tamošnji občinarji pobirati suhljad iz erarskih gozdov. Ali je Lojze na tej reči nedolžen ali kriv, ne bomo sedaj preiskovali, le to rečemo, da četudi ima to zaslugo, ga ta še ne opravičuje, da bi smel od ljudstva zahtevati, da ga pošlje v deželni zbor. Če je on to resnično dosegel, ni napravil nič več, kot le mal del svojih dolžnosti, katere jih ima kot državni poslanec. — Da ga ljudstvo ne mara za poslanca, to menda ve tako dobro kot mi.

Spomenik ponesrečencem. — Veteransko društvo za pokneženo grofijo Gorisko-Grad je sklenilo postaviti spomenik onim vojakom in civilnim osebam, ki so l. 1846 ponesrečili ob prehodu čez Sočo.

Po končanih vojaških vajah v omenjenem letu so se imeli vojaki prepeljati z brodom čez Sočo. Ena stotnija je srečno prišla na drugo stran. Ko je

druga stotnija bila na brodu se je pričinilo tudi mnogo civilnih oseb na brod, akoravno jim je brodnik odsvetoval. Ko so bili že sredi Soče je počil brod, kar so padli vsi v vodo. Od 200 ljudi, civilistov in vojakov, ki so bili na brodu, se je 29 vojakov in 21 civilistov potopilo. Večina teh je bila pokopana na starem pokopališču in imeli so za spomenik železni križ. Ker so pa pokopališče opustili ne priča nič o teh ponesrečencih. Zato bode postavilo veteransko društvo spominsko ploščo na železni most, ki se nahaja tam, kjer je bil poprej brod.

Društvo se vsled tega obrača na vse domoljube, da bi prispevali v ta namen s katerimkolik darom. Prispevki naj se pošljajo gospodu Ivanu Simčiču, društvenemu blagajniku in uradniku hranilnice in zasfavljalnice v Gorici.

Stekli psi.

V okolici Herpelj n

Kozine kakor tudi v nekaterih drugih vaseh sežanskega in voloskega političnega okraja je steklo minole dni nad 30 psov. En takih psov je ugrizel neko malo deklico nad očesom. Prepeljali so jo najprej v Trst, od koder so jo poslali na Pasteur-jev zavod na Dunaj.

Nemeč ustrelil Slovence in mu odrezal glavo. — Pred dvema mesecema je zginil nenadoma dvajsetletni Jakob Rožič iz Begunj pri Lescah. Sedaj pa so ga našli zakopanega v gozdu. Dokazalo se je, da ga je ustrelil lovec nemškega milijonarja barona Borna. To ne dosti, mu je ta beštija v človeški podobi odrezal glavo in ga potem zakopal. Ker ga je pa zakopal zelo plitvo, je voda odnesla prst proč in tako je prišlo hudo delstvo na dan.

Nečloveškega lovca so seveda zaprli.

Strela v cerkvi. — Včeraj je učarila strela v zvonik župne cerkve v Rovinju, ravno ko se je darovala peta sv. maša in sicer na oltarju Matere Božje. Strela je predla debeli stranski cerkevni zid ter švignila pred oltar Matere Božje, katerega je tudi nekoliko poškodovala, in se je potem odstranila skozi drugo stranko steno. Cerkev je bila natlačena z vernim, vendar ni bil nikdo ranjen.

Izgubljeno. Neka žena je na trg sv. Andreja izgubila od postaje Sv. Lucija do Gorice sveto 60 K. Kdor bi omenjeni denar našel, je naprošen, da ga prinese v naše uredništvo kjer dobri rimerno nagrado.

Listnica uprave. — Gosp. Kovčič Josip, Grosfragent Kupfbergbau p. Flatbach (Koroško): Naročnina je plačana do konca tekočega leta 1909. Hvala lepa!

Mestne novice.

Smrtna kosa. Veleugledno družino, dr. Fr. Pavletiča je doletel v torek predpoludne hud udarec. Umrla je namreč mati g. dr. Fr. Favletiča v visoki starosti 80 let, gospa Katarina vdova Pavletič. Pogreb je bil danes predpoludne ob 10 uri iz ulice Dreossi (bivša villa Böckman). — Veleugledni družini g. dr. Fr. Pavletiča naše iskreno sožalje! Blagi pokojnici: Večni mir!

Mestni proračun za leto 1910. — Proračun mestne goriške občine za leto 1910 je razgrnjen in ima pravico s' ga vsakdo ogledati skozi 14 dni in sicer od 6. do 19. t. m.

Semenj sv. Andreja. V pon. je privabil semenj sv. Andreja z ozirom na skrajno neugodno vreme prejšnega dne nepričakovano mnogo ljudstva v Gorico. Kljub temu pa se goriški trgovci prav nič ne hvalijo. Prodali so namreč razmeroma malo. Ljudje so prišli v Gorico bolj iz navade in iz radovednosti, nego pa po opravilih. Na živinskih trgi je bilo prgnane mnogo živine, a

tudi tu je kupčija slabo vspela. Cena živini je bila previsoka. Najbolj živahno je bilo pač pri komedijah, kjer se ne potrebuje mnogo denarja in se zijala prodajajo prav po ceni.

Iz goriške okolice.

g Iz Št. Ferjanu nismo bika za plemenitev goveje živine. Vžde delj časa je, odkar so starega prodali, ker ni bil več za rabo. Zdaj ne vemo, kako pomagati. V drugih občinah ne' dovolijo sosedom spuščanje bikov, kar smo uže poskušali. Ko se bika kupi, naj se ga da dobremu, izvezbanemu gospodarju, za spuščanje. Sicer bi bila potrebna dva bika pri nas, kajti krav imamo do 450.

g Iz Št. Ferjana. Ni dolgo temu, kar ste pisali v „Primorskem listu“, da je reklo neki liberalni župan na Vipavskem, da bi v desetih letih ne bilo nobenega „farja“ več, ako bi imel on kaj ukazati. V Št. Ferjanu pa se je neki „agrarec“ izrazil tako-le: „Ako bi bili zmagali mi pri zadnjih volitvah, bi v desetih letih odpravili vse „farje“!“ Neki drugi „agrarec“, ki je slišal te besede, pa je dostavil: „Moj sin je še otrok; ali ko doraste, plesal bo že lahko v cerkvi“. Vse to se seveda ne bo zgodilo, kajti oslovski glas ne sega niti v deveto vas. Vendar pa je s tem dokazano, da so liberalci in agrarci jedna in ista „pašta“ in da je le gola hinavščina, kar trdi agrarno glasilo „Kmečki Glas“ o krščanskem mišljenju svojih šomisljenikov. Ti pa, verno slovensko ljudstvo, varuj se pred liberalci kakor tudi pred agrarci in skrbi za to, da ne pridejo ne prvi ne drugi do vpliva v javnem življenju! Zato pa 19. t. m. vsi na volišče, da bode izvoljeni za poslanca mož, ki bode delal na to, da se ne uresničijo zgoraj omenjene želje liberalcev in agrarcev!

g Iz Mirna. — V nedeljo dne 5. t. m. ob 8. uri zvečer se je vršila v dvorani „Društvenega doma“ lepa veselica, katero nam je priredila skupina kat. narodnih dijakov iz Gorice. Pri tej veselici se je igrala prvič še ne obeležljena nova Jožef Lavrenčičeva idila „Gorsko življenje“. Na vsporedu je bil tudi „Miklavž“ in dve pesmi, katere je zapel domaći mešani zbor.

Izven programa nas je pa iznenadil znani Tonček, ter vzbudil med udeleženci veliko neprisilenega smeha, nakar so mu ob koncu navzoči burno ploskali. Glede igre bodi omenjeno, da je lepa. Igrana je bila jako dobro. Zlasti glavne uloge Zalke, Nane, berača Matjeja, očeta Zagriveca so bile izbornno igrane. Človeku se je zdelo, da vidi pred očmi pozitivno sceno domačega gorskog življenja.

Spoštna želja med domačimi je, naj bi se igra ponovila, zlasti, ker se je niso mogli udeležiti okoličani vsled slabega vremena.

Z upanjem, da bomo imeli še enkrat priliko gledati to igro v našem „Domu“, kličemo vrlim gospodom igralcem in gospodičnam igralkam: Srčna hvala! Na svodenje!

NB. „Miklavž“ je izredno bogato obdaril tukajšnje „Podporno društvo“ in sicer z bogato mošnjo 1600 kronami.

Iz ajdovskega okraja.

a Iz Sela, dne 5. 12. 1909. (Liberalna pobožnost!) Kako lepo in vzorno se znajo vesti naši liberalci in sicer v cerkvi, pri sv. maši, pred Božjim oblijem, tam kjer se ponavlja nadstevitja nekrvava daritev in to je sam Božji sin, svojemu nebeškemu Očetu; človek bi tega kar ne verjel. Tudi sponzor očem bi človek kmalu ne mogel zaupati. In vendar je žalostna resnica.

Nekaj takega smo morali gledati v nedeljo 5. t. m. pri sv. maši v Selu.

In sicer sta bila to dva liberalna značajneža, katera sta zdaj tudi „Sokola“, ki sta pa že večkrat spremenila svojo barvo. In sta šele zdaj, kakor pravita, prišla na pravo pot. Že med pridigo sta omenjena „Sokolčka“ malo pošepetal med seboj in tudi z drugimi spredaj stojecimi; toda kaj takega dasi ravno je nespodobno na sv. kraju, se Še vendor izpregleda. Pri povzdigovanju pa sta „počenila“ dol ter sta pričela svoj „deškorž“ bolj glasno. Ko pa le ni hotelo biti konca, jih nek mladenič ogovori, naj bodeta mirna ter naj se vedeta bolj spodobno. Ali eden izmed njiju mu hitro odgovori: „Kaj tebi mar, Ti glej nase!“ Ko pa konča sv. daritev ter so verniki šli iz cerkve, ga precej zunaj sprejmeta: „Ti, kaj imaš z nami, kaj Ti boš nas učil, mi delamo kar hočemo?“ Tako vidite dragi čitatelji, ko se kaj takega pri liberalcih opazi, se mora molčati, še opominjali se jih ne sme! Kako pa, saj oni so svobodni, oni smejo norčevat se iz sv. zakramentov, oni smejo smešit sv. obrede, obrekovat duhovnike itd. Oni smejo sploh vse, saj se nimajo batit nikogar, kdo je več kot oni, kdo je nad njimi?! Toda resnično vam povem, da pride ura, ko bodo spregledali, pa bo prekasno!

Nekdo kije vse to videl

a Brje. — Znani svobodomiseln dopisnik z Brji nam je v zadnji štev. „Primorca“ opisal svatbo, ki se je obhajala minule dni na Brjah, ter reklo da se je tam pilo in plesalo. Z največjo pozornostjo je pa omenil, da je neka kršanska družina, katera je vpisana v kapelovo družbo, napravila med svati in domačimi fanti razpor, to je, tepež, kamnje je letelo, kletvine so se čule, itd. Zaničljivo je potem pripomnil, da to se vidi jasno, kam meri kršanska vzgoja. Mogoče je to vse resnica. Ali vprašamo vas: Kedaj in kje ste slišali duhovnika, da bi tako učil? Kateri kršanski stariši ali učiteljstvo priporočajo tako obnašanje? To nam povejte in potem recite, ali učijo duhovniki res kršansko vzgajati. Divje vzgoje se kaj pada vi in vaše društvo na Brjah veselite. Ali se ne spominjate tiste, napredne „omikane“ deputacije, ki je bila poslana z Brji v Rihemberk k slavnosti odkritja S. Gregorčičeve plošče? Tam je druhal pokazala svojo podivnost kaj ne? „Farja“ v Rihemberku sta to druhal tako naučila, kaj? Mari ni bilo to početje sad vsega nauka? Pisal ste dalje, da se je plesalo in pilo. Tam, kjer se dosti pije in pleše, navadno pride za zadnjo „srilito“ še tepež in pobjo. No, kdo pa vzgojuje plesalce, kdo se trudi, da dobijajo mladeniči plese na Brjah? Kaj ne da g. kapelan in njegovo kršansko društvo? Ne, ne, slavni dopisnik „Primorca“ Ta „vzgoja“ izhaja tam doli iz tiste znane velike dvorane katere g. kapelan najbrže še nikdar znotraj ni videl. Od tam se širi ta strup in kvari našo mladino, od tam izhajajo ti vspehi, na katere ste nam znani dopisnik lahko ponosen.

Vsled tega ste pisali z velikim veseljem Drejcu v Gosposko ulico, da se vam je nekaj živinčet od tuje črede, primešalo med vaše dolgouhnik, ki so pomagali vašim rigati....

a Iz Rihemberga. — Tisti tat naše časti in obrekovalec našega poštenja, ki nas je v „Soči“ in „Primoru“ dvakrat imenoval „sodrga“ in nas blatil, „da n' imamo nič krščanskega na sebi in da smo brez časti“, ni še preklical svojega nesramnega žaljenja. Mesto tega se je zakadil po svoji naprednjaški navadi v našega g. župnika in g. kaplana. Poznamo tega dopisuna. Hoče se izmuzniti, kakor stupena kača, če ji stopiš na rep. Mi rihemberški kmetje, ki smo katoliškega mišljenja, ki pošteno delamo in se trudimo na svoji rodni zemlji, se ne bomo

pustili zmerjati in žaliti od naprednjaškega dopisuna. Človek, ki po občini troši liberalne kvante, hujška in neti preprič in sovraščvo, potem pa nastreže kmete in našo občino sramoti, zasuži, da bi ga pošteno stresli za ušesa kakor malopridnega milota. Če smo mu mi „sodrga, ki nima nič krščanskega na sebi in smo brez časti“, naj se pobere proč od nas! Mi ga nič ne potrebujemo v Rihembergu. Smo sicer kmetje, pa nismo tako zabititi, kakor si on misli. Kadar nas mine potrežljivost, ga bomo nekaj vprašali tako na glas, da bo slišalo tudi c. kr. okrajno glavarstvo v Gorici!

Pristaši S. L. S.

a Iz Rihemberga. — Poziv! — Neki človek se je že večkrat — morda še večkrat, kot je meni znano — zaganjal v „Soči“ in „Primoru“ v moje pridige v cerkvi. Nič kaj mu niso všeč. Tako se repenči name tudi v eni zadnjih „Soč“ — in tudi v „Primoru“ — radi mojih besed v cerkvi „glede škofove svinjske brošure“, kakor on pravi. Da bi me bolj „ubrisal“ in napravil s svojim dopisom večji efekt, je zapisal tudi te-le besede: „Revež je misil morda, da je kje med samimi zatelebanci in se je čutil strašno učenega in imenitnega, posebno še, ker ve, da v cerkvi mu ne bo nihče odgovorjal“. Da ne bo misil dopisnik, da je res, kar je zapisal, ga pozivljam, naj mi naznani svoje ime, potem mu jaz preskrbim priložnost, da bo mogel javno pred občinstvom odgovarjati moim pridigam in mojim besedam v cerkvi.

Ivan Brezavšček, kaplan.

a Selo pri Černičah. Naznanjamо čestiti duhovščini ter slavnim cerkvenim oskrbnikom, da je Fran Bavčar, mizarški mojster v Selu, postal predsednik „Sokola“.

Iz kanalskega okraja.

kl Lokovec. — Že zopet nam je krata smrt ugrabila hčerko našega planinskega kraja, vrlo učenko uzor. Pepca Podgornik h. št. 64. bila je malo časa bolna in tako hitro jo je pograbila kruta žena. Ko je ležala na mrtvaškem odru, so jo hodili od vseh strani kropiti. Samo ob sebi je umevno, da se je marsikateri solzil, ko je videl tako mlado žrtev neusmiljene smrti pred seboj. Tudi tebi draga Pepca je pel pesnik:

Oj tu ležiš na odrri,
Kot angelček miru,
Očesci jasno modri,
Zatisnene svetu.
Čemu se joče mati?
Kaj bratje sestra se solze?
Po tebi žalovati,
Pa meni se ne zdi;
Saj ti si srečno slekla
Oklep trohljivi zdaj:
Nesla je božja dekla
Te v lepši, boljši kraj!

Pogreb je bil v sredo 1. t. m. kljub dežju obilno obiskan; lepo je bilo videti belo oblečene tovarišice, ki so jo spremiljale k večnemu počitku. Spavaj draga Pepca v miru, a nas tolaži zavest, ko gledamo v grob, da vidimo se nad zvezdami, kjer žalosti in tuge ni.

Spoštovani družini naše iskreno sožalje!

Iz tolminskega okraja.

Voditelj okrajnega glavarstva tolminškega. — Za voditelja okr. glavarstva v Tolminu je imenovan višji politični komisar baron Baum.

Iz cerkljanskega okraja.

c Zakriž. — Na dan sv. Andreja, patrona naše podružnice, je bil shod „Kmečke zveze“ za našo občino. Shoda se je udeležilo poleg domačinov veliko število mož in mladeničev iz naših sednih občin. Shodu je predsedoval g.

Fr. Tavčar, predsednik „Kmečke zveze“ za sodni okraj Cerkno. Govornik nam je v kratkih besedah razjasnil pomen kmečkih zvez. Povdralj je korist „Kmečkih zvez“ in naj kmetje izrazijo svoje želje in potrebe „Kmečki zvez“, da jih on kot zastopnik odpošlje na deželni zbor. Nato da besedo dekanu g. dr. Fr. Knavevu, ki nam je pojasnil razmere v našem državnem zboru, ter stališče naših slovenskih ozir. slovanskih poslancev. Nadalje je razložil razmere v naši goriški deželi, ter moči naših strank v prihodnjem deželnozborskem zasedanju. Gg. govornikoma se iskreno zahvaljujemo za njihin trud in požrtvovljnost.

Občinarji.

Iz kobariškega okraja.

kd Izpod Krna. — Prosim oprostite, da vam nismo tako dolgo pisali. Dela smo imeli črez glavo. Zato pa prosim, da blagovolite priobčiti sledče vrstice:

Jesen je bila pri nas precej mokra. Pridelke smo spravili pod streho. Hvala Bogu, imamo letos krompirja, ajde, hrušk in jabolk v obilici.

Nekaj bi rad povedal o naši pošti. Po poštnem pošiljatve moramo hoditi sami v Kobarid, ker jih krčmar Matija Sivec na Ljubušnjem neče več sprejemati, kakor do sedaj. Za pismenošmo smo napravili prošnjo ter prosimo naše poslance, da bi pripomogli k temu, da se ugodno reši. Saj prihaja k nam toliko pisem in še več časnikov, kateri se bodo po novem letu še pomnožili.

Sedaj pa nekaj o naših liberalcih. Oni pravijo, da ni potreba, da skrbi človek za svojo dušo, ker mu duhovnik že tako odpusti grehe na smrtni postelji. Ali ne vedo, da jih lahko smrt prehititi. Naj čitajo katekizem in naj poslušajo raje pridige, nego da iščejo tako družbo, ki jim najbolj ugaja, to so namreč oni, ki največ pijejo in ki tulijo po noči. Toliko za danes.

Iz sežanskega okraja.

s S Krasa. — Zopet volitev, Bliža se dan 19. t. m. Mislim, da so že vsi siti teh volitev, posebno pa tam, kjer se ravno sedaj vršijo občinske volitve.

Ali dragi somišljeniki, mar bomo zaostali 19. t. m.? Mar bomo ladijo prepustili viharnim valovom sedaj, ko smo jo srečno spravili h kraju? To bi bilo sramotno! Zato pa naj se nikdo ne plaši ne dolge poti ne slabega vremena ter naj opominja prijatelja znanca, sorodnika itd. ter naj agitira za kandidata S. L. S. Vsak naj si misli: Še moj glas manjka za našo zmago.

Torej pošteni možaki in vrlji mladeniči, dne 19. t. m. pojdimo vsi na volišče, da si prihranimo pot za ožjo volitev ter da dokažemo, da je liberalizmu odklenkalo. Stanjelski občinar.

Iz korminskega okraja.

kr Iz zapadnih Brd. — V neki vasi v zapadnih Brdih, kjer živi dobro, pobožno naše ljudstvo v ogromni večini, je prišel brat vino brat kapucinec. Povsod je bil prijazno vsprejet. Le ko je prišel k nekemu bogatinu, mu je ta rekel: „Tudi jaz bi hotel brat vino, ako bi mi ga hotel kdo dati“. Brat kapucinec pa mu je odvrnil: „Zahvalite Boga, da Vam nitreba tega storiti“, in šel je praznih rok proč od bogatina. Čez par dni se je pa bogatinu zvrnila kad, ki je bila polna mošta, in bogatin je prišel ob kakih pet hektov vina. Delavec, ki je bil pri sodu, ko je gospodar odpravil na zgoraj omenjeni način brata kapucina, je pa rekel: „Gospodar, v petdesetih letih ne bi bili dali toliko vina kapucinom, kolikor ste ga sedaj izgubili!“ Vse to je sicer slučaj, ali resničen slučaj.

Krojaška zadruga GORICA

P. n.

Povodom pričete jesenske in zimske sezone dovojujem si Vašemu blagorodu udano naznaniti, da so nam došle že vse zadnje novosti

modnega blaga

kakor volne, flanele, forštajne in razno drugo blago. Dovoljujem si, Vas radi tega prosi, da nas počastite z Vašim cenj. obiskom in si ogledate vse novosti, ali pa blagovolite naročiti vzorce kateregakoli blaga, koje Vam pošljem radovoljno franko na dom, da se prepričate o naši krasni in najmodernejsi izberi.

Nadejaje se blagohotnega vpoštevanja te prošnje, bilježim odličnim spoštovanjem

Teodor Hribar.

Zahvala.

Najsrčnejša zahvala vsem prijateljem in znancem, kateri so se dne 3. t. m. potrudili spremiti ranjkega

Miha Gabrevšček - a k večnemu počitku.

Od žalujočih sorodnikov
Gorjanc.

Oznanilo

Podpisani oznanjam sl. občinstvu, da imam v zalogi vsakovrstne usnje in nadplate od najfinjejsa do najzačnjega. Prodajam vsakovrstno sukneno obuvato kakor tudi vse potrebujo za čevljarje.

FR KOSOVEL.
trgovec z usnjem
v Černičah 48.

Rojaki! Spominjajte se ob vsaki priliki „Šolskega Doma“

odlikovana pekaria
in sladčarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu
(v lastni hiši)

Izvršuje naročila vsakovrstnega pečiva, torte, kolače za birmance in poroke, pince itd. Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali orig. buteljkah. Priporoča se sl. občinstvu. Cene jake nizke.

lastnik prve in največje slovenske svečarne

v Gorici, ulica sv. Antona 7.

Priporoča preč. duhovščini, cerk. oskrbništvom, p. n. slavnemu občinstvu čebelno - voščene sveče zvitke, kadillo, med itd.

Podpisani priporočam veleč. duhovščini in p. n. slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo izvrstno

delavnico.

Izvršujem točno in pošteno po najnovnejših vzorcih. Pričakujem obilnega naročila in bilježim

z odličnim spoštovanjem

IVAN ŠULIGOJ,
krojaški mojster
ulica sv. Antona 12, GORICA.

Loterijske številke

4. decembra

Trst 23 76 24 62 5

Svoji k svojim! — Svoji k svojim!

Staroznana narodna trvdka:

Anton Iv. Pečenko
GORICA, ulica Jos. Verdi 26,

postrež pošteno, in točno s pristnimi belimi in črni vini iz lastnih in drugih priznanih vinoigradov; potem s pyrenjskim pivom „PRAZDROJ“ islovecje češke „Međimurske pivovarne“, in izbornim protivinskim pivom iz pivovarne kneza Schwarzenberga v Prošnici na Češkem, in sicer v sodobnih in steklenicah; z dodatnim pristnim tropinovcem I. vrste, lastnega pridelka v steklenicah.

Vino dostavlja na dom in razpoljuja po želenici na vso kraje avstrijsko-ogrsko države v sodih od 56 l naprej franko goriška postaja. — CENE ZMERNE.

VIKTOR TOFFOLI

GORICA

Velika zaloga oljkinega olja iz najugodnejših krajev

Jedilno fino	K 1:04	Marsiglia	K 1:28
Istrsko	" 1:12	Bombay	1:20
Corfu	" 1:20	Bari	1:40
Puglie	" 1:20	Lucca	1:60
Jesih vinski	"	najfinješje	2—
		Milo in luči.	

Priporočam če duhovščini in cerkevni oskrbništvom.

Edina zaloga oljkinega olja v Gorici, via Teatro 16 in via Seminario 10.

Naznanilo.

Naznanjam slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, da sem svojo brivnico preselil s Travnika št. 21 v Gospodsko ulico št. 1 nasproti „Monta“.

Zagotavljam točno in solidno postrežbo in se priporočam

Franc Novak,
brivec.

Naznanilo.

Slav. občinstvu ujedno naznam, da sem prevzel od g. Antonia Obidiča njegovo staroznano

čevljarsko delavnico

v Semeniški ulici št. 2.

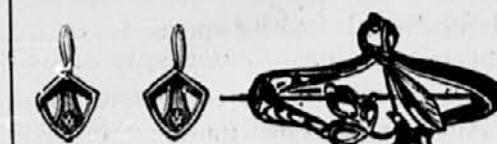
Priporočam se slav. občinstvu za mnogobrojna naročila in zagotavljam točno in dobro postrežbo ter zmerne cene.

Josip Černovic,
čevljarski mojster

Gorica, Semeniška ulica št. 2.

urar c. kr. državne zeležnice
v GORICI, Gospodska ulica št. 25.

Čevljarska zadruga v Mirnu

naznanja sl. občinstvu, da je odprla prodajalno svojih izdelkov na trgu sv. Antona na vogalu v Rabatišče št. 1 ter se priporoča za obilno naročbo. --- Ima v zalogi vsako-vrstnega obuvala ter sprejema naročila po

zmernih cenah.

Ljub tovariš

v dolgih zimskih večerih je gotovo gramofon. Gramofone vseh vrst, tudi avtomatne, prodajam po najnižjih cenah od 40 K naprej. V zalogi imam slovenske plošče in orkestrione. Priporočam šivalne stroje v največji izberi od 38 K naprej. Prodajam tudi na obroke. Zagotavljam slavno občinstvo, da bo pri meni najbosje postreženo.

Ignac Šuligoj, urar, Sv. Lucija ob Soči.

Največjo zalogo pohištva za Goriško z lastnimi delavnicami za mizarško in tapetarsko stroko ima

A. Breščak - Gorica

Gospodska ulica št. 14 (v lastni hiši).

Velika izbira raznovrstnih žimnic, vložkov, ogledal slik, stolov in vsega kar spada h hišni upravi. Glede cen konkuriram lahko vsakemu, ker prodajam blago iz lastnih delavnic.

Za mnogobrojna naročila se toplo priporočam

ANTON BREŠČAK.

Anton Potatzky

v Gorici, na sredi Raštelja hiš. št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče niranberskega in drobnega blaga ter tkanin, preje in mitij.

Potrebščine

za pisarne, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke in šivalne stroje.

Potrebščine

za krojače in čevljarje.

Svetinjice, rožni venci mašne knjizice.

Hišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejmih in trgih ter na deželi.